

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายบุญส่ง กุลบุปผา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๒ - ๑๔/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๒๖/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๒๘/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๔๔/๒๕๕๒

วันที่ ๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๓

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่ ๑ การดำเนินการและการมีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งข้อขัดแย้งกฎหมายหรือไม่

ประเด็นที่ ๒ บริษัทที่ผู้ถูกร้อง คู่สมรส และบุตร ของผู้ถูกร้อง ถือหุ้น เป็นบริษัทที่ต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) (๔) และวรรคสาม ประกอบมาตรา ๔๘ หรือไม่

ประเด็นที่ ๓ การถือหุ้นของผู้ถูกร้อง คู่สมรส และบุตร ของผู้ถูกร้องแต่ละรายเป็นการกระทำที่ต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นที่ ๑ การดำเนินการและการมีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งข้อขัดแย้งกฎหมายหรือไม่ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๙๑ วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา คนใดคนหนึ่งมีเหตุสิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเรื่องไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก และให้ประธานแห่งสภานั้นส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง” เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเห็นว่าผู้ถูกร้องทั้ง ๔๔ คน กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง แล้วมีมติให้ส่งเรื่องไปยังประธานวุฒิสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรย่อมหมายถึงคณะกรรมการการเลือกตั้งใช้ดุลพินิจ

ในการให้ความเห็นในเรื่องนี้ตามอำนาจแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๑ วรรคสามแล้ว ผู้ถูกร้องไม่อาจโต้แย้งได้ว่าการดำเนินการและการมีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ทั้งความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เห็นว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องคนหนึ่งคนใดสิ้นสุดลง ให้ส่งเรื่องไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก และให้ประธานแห่งสภานั้นส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงหรือไม่ ผู้ถูกร้องทั้ง ๔๔ คน ในคดีนี้ก็ยังคงสถานะความเป็นสมาชิกภาพแห่งรัฐสภาอยู่มิได้ถูกตัดสิทธิตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่อย่างใดจนกว่าศาลจะมีคำวินิจฉัยเช่นนั้นและเมื่อคดีเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาล ผู้ถูกร้องทั้ง ๔๔ คน ในคดีนี้ยังสามารถให้การแก้ข้อกล่าวหาและต่อสู้คดีในชั้นศาลเพื่อหักล้างความเห็นของผู้ร้องได้ ดังนี้ เห็นว่า ข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องทั้ง ๔๔ คน ในคดีนี้ที่โต้แย้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าดำเนินการไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากเป็นคำสั่งทางปกครองจึงต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามขั้นตอนในบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีอำนาจตั้งคณะกรรมการไต่สวนออกความเห็นในเรื่องนี้ได้ก็ดี เป็นข้อต่อสู้ที่ฟังไม่ขึ้น เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเห็นให้ส่งเรื่องไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกและประธานแห่งสภานั้นส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยเป็นไปตามขั้นตอนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๙๑ วรรคสามแล้ว การดำเนินการและการมีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงเป็นการปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมาย ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องดังกล่าวเพื่อพิจารณาและมีคำวินิจฉัยต่อไปได้

ประเด็นที่ ๒ บริษัทที่ผู้ถูกร้อง คู่สมรส และบุตร ของผู้ถูกร้อง ถือหุ้น เป็นบริษัทอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) (๔) และวรรคสาม ประกอบมาตรา ๔๘ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๘ บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโทรคมนาคม มิได้ ไม่ว่าในนามของตนเองหรือให้ผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นแทน หรือจะดำเนินการโดยวิธีการอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมที่สามารถบริหารกิจการดังกล่าวได้ในทำนองเดียวกับการเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการดังกล่าว” และมาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) (๔) บัญญัติว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้อง ... (๒) ไม่รับหรือแทรกแซงหรือก้าวก่ายการเข้ารับ

สัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อม ... (๔) ไม่กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๔๘”

การพิจารณาว่าบริษัทใดเป็นบริษัทที่รับสัมปทานจากรัฐหรือรัฐวิสาหกิจหรือบริษัทใดเข้าเป็น คู่สัญญากับรัฐหรือรัฐวิสาหกิจอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน นั้น จำเป็นต้องพิจารณาหลักเกณฑ์ เงื่อนไขที่บริษัทได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการว่าเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานหรือไม่ เมื่อพิจารณาความหมาย ของคำว่า “สัมปทาน” ซึ่งหมายถึง กระบวนการหนึ่งของรัฐในการมอบหมายให้บุคคลเข้ามาจัดทำ บริการสาธารณะ โดยบุคคลผู้เข้าร่วมจัดทำบริการสาธารณะจะต้องเป็นผู้ลงทุนและเสี่ยงภัยในการที่ เข้าร่วมนั่นเอง โดยรัฐจะไม่จ่ายเงินค่าจ้างในการดำเนินการให้แก่ผู้รับสัมปทานแต่จะกำหนดระยะเวลา ในการให้สัมปทานนั้น ๆ ซึ่งตลอดเวลาการรับสัมปทาน รัฐจะให้สิทธิบุคคลผู้รับสัมปทานมีรายได้จาก การเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ใช้บริการ และผู้รับสัมปทานต้องจ่ายค่าตอบแทนแก่รัฐ เมื่อหมดเวลา ตามสัญญาสัมปทานแล้วสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจการที่ได้จากการรับสัมปทานจะตกเป็นสิทธิแก่รัฐ เมื่อพิจารณาสัมปทานในประเทศไทยแล้ว เห็นว่า แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ สัมปทานบริการสาธารณะ และสัมปทานให้แสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

สัมปทานบริการสาธารณะ คือ การที่รัฐมอบบริการสาธารณะอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน ซึ่งไม่ใช่กิจการที่เกี่ยวกับความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศไปให้เอกชนเป็นผู้จัดทำ เช่น การไฟฟ้า การประปา การชลประทาน การเดินรถประจำทาง เป็นต้น

สัมปทานให้แสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ คือ การที่รัฐมอบอำนาจให้บุคคลขุดค้น หรือทำประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติบางอย่างซึ่งถือว่าเป็นกรรมสิทธิ์ของชาติและส่วนใหญ่จะห้ามมิให้ บุคคลขุดค้นทำประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าว เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากรัฐ ทรัพยากรธรรมชาติ เหล่านี้ เช่น แร่ ป่าไม้และปิโตรเลียม เป็นต้น โดยผู้รับสัมปทานต้องให้ค่าตอบแทนแก่รัฐในรูปของ ค่าภาคหลวง ภาษีและผลประโยชน์พิเศษอย่างอื่น ภายใต้กรอบกฎหมายหรือสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการให้ สัมปทานนั้น ๆ ซึ่งบางกรณี ก็ไม่ได้ใช้คำเรียกว่า “สัมปทาน” เสมอไป อาจจะเรียกชื่อเป็นอย่างอื่น อาทิเช่น ประทานบัตรหรือใบอนุญาตต่าง ๆ เป็นต้น

สำหรับสัญญาที่บริษัททำกับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนนั้นย่อมหมายถึงการที่รัฐให้สิทธิพิเศษหรืออำนาจพิเศษในการดำเนินการโดยเฉพาะธุรกิจหรือการค้าการผลิตเป็นพิเศษเฉพาะส่วนหรือควบคุมการขายทั้งหมด การให้สิทธิพิเศษแก่บริษัทจะจัดให้ทำได้เพียงผู้เดียวในระยะเวลาหนึ่งที่กำหนดตกลงกัน โดยมีข้อสัญญาว่าบริษัทจะต้องจ่ายเงินค่าสิทธิพิเศษให้แก่รัฐเป็นการตอบแทนจากการที่ได้รับผูกขาด ผลกำไรที่ได้จากกิจการนั้นตกเป็นของผู้รับผูกขาด เช่น การผลิตและจำหน่ายสุราในเขตท้องที่ใดท้องที่หนึ่งแต่เพียงผู้เดียว เป็นต้น

สำหรับกรณีการห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์หรือโทรคมนาคม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) อันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๘ เนื่องจากหลักการในมาตรา ๔๘ นี้บัญญัติขึ้นเป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันโดยมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพสื่อมวลชนให้ปราศจากการครอบงำหรือการแทรกแซงจากผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีอิทธิพลจากอำนาจรัฐ จึงห้ามผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโทรคมนาคม ไม่ว่าในนามของตนเองหรือให้ผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นแทนหรือจะดำเนินการโดยวิธีการอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมที่สามารถบริหารกิจการดังกล่าวได้ในทำนองเดียวกับการเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการดังกล่าวและหลักการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ตามมาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโทรคมนาคม มิได้ ไม่ว่าในนามของตนเองหรือให้ผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นแทนหรือดำเนินการโดยวิธีการอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมที่สามารถบริหารกิจการดังกล่าวได้ในทำนองเดียวกับการเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการดังกล่าว

ส่วนการพิจารณาว่าบริษัทใดดำเนินกิจการหนังสือพิมพ์ กิจการวิทยุกระจายเสียง กิจการวิทยุโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคมนั้น เห็นว่า ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ความหมายคำว่า “หนังสือพิมพ์” หมายความว่า สิ่งพิมพ์ข่าวและความเห็นเป็นต้นเสนอประชาชนตามปกติออกเป็นรายวันหรือสิ่งพิมพ์ซึ่งมีชื่อจำหน่ายเช่นเดียวกัน และออกหรือเจตนาจะออกตามลำดับเรื่อยไป มีกำหนดระยะเวลาหรือไม่ก็ตาม มีข้อความต่อเนื่องกันหรือไม่ก็ตาม และความหมายตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔ ที่ให้ความหมายของหนังสือพิมพ์ว่า “สิ่งพิมพ์ซึ่งมีชื่อจำหน่าย

เช่นเดียวกัน และออกหรือเจตนาจะออกตามลำดับเรื่อยไป มีกำหนดระยะเวลาหรือไม่ก็ตาม มีข้อความต่อเนื่องกันหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ ให้ความหมายความรวมถึง นิตยสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ที่เรียกชื่ออย่างอื่น ทำนองเดียวกัน”

ส่วนกิจการวิทยุกระจายเสียง กิจการวิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมนั้น พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๔ บัญญัติว่า “...กิจการโทรคมนาคม หมายความว่า กิจการโทรคมนาคมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ...” และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๓ บัญญัติว่า

“...วิทยุโทรทัศน์ หมายความว่า การส่งหรือการแพร่ภาพและเสียงด้วยคลื่นความถี่ เพื่อให้บุคคลทั่วไปรับได้โดยตรง...”

“...กิจการโทรทัศน์ หมายความว่า กิจการซึ่งให้บริการการส่งข่าวสารสาธารณะหรือรายการไปยังเครื่องรับที่สามารถรับชมการให้บริการนั้น ๆ ได้ ไม่ว่าจะส่งโดยผ่านระบบสาย ระบบคลื่นความถี่ ระบบแสง ระบบแม่เหล็กไฟฟ้าอื่น หรือระบบอื่น ระบบใดระบบหนึ่ง หรือหลายระบบรวมกัน หรือกิจการโทรทัศน์ตามที่มีกฎหมายบัญญัติหรือตามที่คณะกรรมการร่วมกำหนดให้เป็นกิจการโทรทัศน์...”

“กิจการโทรคมนาคม หมายความว่า กิจการซึ่งให้บริการการส่ง การแพร่ หรือการรับ เครื่องหมาย สัญญาณ ตัวหนังสือ ตัวเลข ภาพ เสียง รหัส หรือการอื่นใด ซึ่งสามารถให้เข้าใจความหมายได้โดยระบบสาย ระบบคลื่นความถี่ ระบบแสง ระบบแม่เหล็กไฟฟ้าอื่น หรือระบบอื่น ระบบใดระบบหนึ่ง หรือหลายระบบรวมกัน หรือกิจการโทรคมนาคมตามที่มีกฎหมายบัญญัติหรือตามที่คณะกรรมการร่วมกำหนดให้เป็นกิจการโทรคมนาคม...”

เมื่อทางพิจารณาฟังข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบริษัทที่ผู้ถูกร้อง คู่สมรสและบุตรถือหุ้นในคดีนี้แล้ว ข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า

ศาสตราจารย์เกียรติคุณตรีใจ บุณสมภพ ผู้ถูกร้องที่ ๑ โดยนายนนท์ บุณสมภพ คู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๓๘

นายถาวร สีนุตพงษ์ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ถือหุ้นในบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) โดยครอบครองหุ้นปี ๒๕๔๗ จำนวน ๔๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นปี ๒๕๔๘ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นปี ๒๕๔๙ จำนวน ๖๐,๐๐๐ หุ้น รวมทั้งสิ้น ๑๒๐,๐๐๐ หุ้น

นายบุญชัย โชควัฒนา ผู้ถูกร้องที่ ๓ ถือหุ้นในบริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๓,๗๕๐,๐๐๐ หุ้น และนางลัดดา โชควัฒนา คู่สมรส ถือหุ้นในบริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๔,๓๕๐,๐๐๐ หุ้น ทั้งสองคนครอบครองหุ้นวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕

นายพิชัย อุตมาภินันท์ ผู้ถูกร้องที่ ๔ โดยนางนุชนาฏ อุตมาภินันท์ คู่สมรส ถือหุ้นในบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๔,๓๗๒ หุ้น ครอบครองหุ้นตั้งแต่วันที่ พ.ศ. ๒๕๓๔

นางพรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์ ผู้ถูกร้องที่ ๕ โดยพลเอก นิพัฒน์ บุญยรัตพันธุ์ คู่สมรส ถือหุ้นในบริษัท ปตท.เคมิคอล จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๒,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๐

นายสมชาย แสวงการ ผู้ถูกร้องที่ ๖ โดยนางชิตาพรรณ ประยงค์ คู่สมรส ถือหุ้นในบริษัท ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑,๖๗๔ หุ้น ครอบครองหุ้นเดือนตุลาคม ๒๕๕๓

นายวรวิทย์ โรจนพานิช ผู้ถูกร้องที่ ๗ โดยนางประภัสสร โรจนพานิช คู่สมรส ถือหุ้นในบริษัท ทางด่วนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๐

นายสิทธิศักดิ์ ยนต์ตระกูล ผู้ถูกร้องที่ ๘ ถือหุ้นในบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๓๙๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

นายสุพจน์ เลียดประถม ผู้ถูกร้องที่ ๙ ถือหุ้นในบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๕,๖๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นก่อนวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

นางพิกุลแก้ว ไกรฤกษ์ ผู้ถูกร้องที่ ๑๐ โดยนายวัลลภ อธิคมประภา คู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ปตท. เคมิคอล จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๓๑,๓๙๖ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๘ บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙ บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๔๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๗ และบริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๗

นายจรัล จิ๋นยั้งเรืองรุ่ง ผู้ถูกร้องที่ ๑๑ ถือหุ้นในบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๑ และบริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๕,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๐

พลตำรวจเอก โกวิท ภักดีภูมิ ผู้ถูกร้องที่ ๑๒ ถือหุ้นในบริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๗๐๐,๐๒๓ หุ้น ครอบครองหุ้นปี พ.ศ. ๒๕๓๙ และนางดวงใจ ภักดีภูมิ คู่สมรส ถือหุ้นในบริษัท ปตท.เคมิคอล จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑๕,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นเดือนตุลาคม ๒๕๕๐

นางนงมล ศิริวัฒน์ ผู้ถูกร้องที่ ๑๓ โดยนายชัยภักดิ์ ศิริวัฒน์ คู่สมรส ถือหุ้นในบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๙

นายจิตติพงษ์ วิริยะโรจน์ ผู้ถูกร้องที่ ๑๔ ถือหุ้นในบริษัท ซิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๓,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๔

นายสมชาติ พรรณพัฒน์ ผู้ถูกร้องที่ ๑๕ ถือหุ้นในบริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ และนางรจนา พรรณพัฒน์ คู่สมรส ถือหุ้นในบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๖,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๘,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐ และบริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๓๐๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐

นางอัจฉรา เตชฤทธิพิทักษ์ ผู้ถูกร้องที่ ๑๖ ถือหุ้นในบริษัท ปตท.เคมิคอล จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๐ และบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๕,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และนายชาติชาย เตชฤทธิพิทักษ์ คู่สมรส ถือหุ้นในบริษัท ผู้จัดการ จำกัด เป็นจำนวน ๑๐ หุ้น ครอบครองหุ้นปี พ.ศ. ๒๕๓๗

นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ผู้ถูกร้องที่ ๑๗ (ศาลมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีเฉพาะผู้ถูกร้องรายนี้ ออกจากสารบบความ)

นายอนุชา บุรพชัยศรี ผู้ถูกร้องที่ ๑๘ ถือหุ้นในบริษัท ทางด่วนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๖ และบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๐

นายสมเกียรติ ฉันทวานิช ผู้ถูกร้องที่ ๑๙ ถือหุ้นในบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๔๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ครอบครองหุ้นวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๑ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๑ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น และครอบครองหุ้น จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๑ และบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๓๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ และนายอโณทัย ฉันทวานิช บุตรถือหุ้นในบริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๙,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นปี พ.ศ. ๒๕๔๓

นายสรารุช อ่อนละมัย ผู้ถูกร้องที่ ๒๐ ถือหุ้นในบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๕ หุ้น ครอบครองระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๓๘

นายเชียรชัย สุวรรณเพ็ญ ผู้ถูกร้องที่ ๒๑ ถือหุ้นในบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๕๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นเดือนมกราคม ๒๕๔๗

นางสาวนริศา อติเทพวรพันธุ์ ผู้ถูกร้องที่ ๒๒ ถือหุ้นในบริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๒,๑๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๓๗

นายสัมพันธ์ ทองสมัคร ผู้ถูกร้องที่ ๒๓ ถือหุ้นในบริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๓,๓๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๓๗ และวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๓๘

นายจตุติ ไกรฤกษ์ ผู้ถูกร้องที่ ๒๔ ถือหุ้นในบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑๑,๑๙๑ หุ้น ครอบครองหุ้นปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และนางสมานจิตต์ ไกรฤกษ์ คู่สมรส ถือหุ้นในบริษัท จัสมิน อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๓,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นปี พ.ศ. ๒๕๔๑ บริษัท ทรุ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑,๓๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นปี พ.ศ. ๒๕๔๑ บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๒,๐๒๕ หุ้น ครอบครองหุ้นปี พ.ศ. ๒๕๔๑ และบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑,๖๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นปี พ.ศ. ๒๕๔๑

นายเจือ ราชสีห์ ผู้ถือหุ้นที่ ๒๕ โดยนางสมผิว ราชสีห์ คู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ทูร คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นปี พ.ศ. ๒๕๓๖ และบริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๒,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นปี พ.ศ. ๒๕๓๘

นายลากศักดิ์ ลาภาโรจน์กิจ ผู้ถือหุ้นที่ ๒๖ โดยนางสุไหม ลาภาโรจน์กิจ คู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๕๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นปี พ.ศ. ๒๕๔๕

นางนิภา พริ้งศุลกะ ผู้ถือหุ้นที่ ๒๗ โดยนายแพทย์ กำธร พริ้งศุลกะ คู่สมรสถือหุ้นในบริษัท รถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๙

นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี ผู้ถือหุ้นที่ ๒๘ โดยนางนุช สุวรรณคีรี คู่สมรสถือหุ้นในบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๔,๑๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๑๔ กันยายน และวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๐

นางสาวเฉลิมลักษณ์ เก็บทรัพย์ ผู้ถือหุ้นที่ ๒๙ ถือหุ้นในบริษัท ทูร คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๕๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นปี พ.ศ. ๒๕๓๖ และ บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๕,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นปี พ.ศ. ๒๕๓๖

นายเกื้อกุล ต่านชัยวิจิตร ผู้ถือหุ้นที่ ๓๐ โดยนางนลินี ต่านชัยวิจิตร คู่สมรส ถือหุ้นในบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๑

นางสาวตรีนุช เทียนทอง ผู้ถือหุ้นที่ ๓๑ ถือหุ้นในบริษัท พี.ที.เอ.คอนสตรัคชั่น จำกัด เป็นจำนวน ๓,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๓๕

นายเสนาะ เทียนทอง ผู้ถือหุ้นที่ ๓๒ โดยนางอุไรวรรณ เทียนทอง คู่สมรส ถือหุ้นในบริษัท ทางด่วนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๔๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๓๘

นางมลิวลย์ ธีญญสกุลกิจ ผู้ถือหุ้นที่ ๓๓ ถือหุ้นในบริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๒,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๑ และครอบครองอีก ๑,๕๐๐ หุ้น ในวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๑ บริษัท ปูนซิเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๑ และอีก ๓,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๑

บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๒,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑ และอีก ๑,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๑ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๕๐,๕๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๑ และบริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๑

นายสุลัย จุลพงศธร ผู้ถือหุ้นที่ ๓๔ โดยนางเสาวลักษณ์ จุลพงศธร คู่สมรส ถือหุ้นในบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ไม่ปรากฏจำนวนแน่ชัดและเป็นหุ้นที่บริษัทจัดสรรให้ตามสิทธิของพนักงานตามนโยบายของบริษัทซึ่งครอบครองหุ้นวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๖

นายสมพล เกษราพันธุ์ ผู้ถือหุ้นที่ ๓๕ ถือหุ้นในบริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑,๕๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๓๙ และบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๙

นายสาธิต เทพวงศ์ศิริรัตน์ ผู้ถือหุ้นที่ ๓๖ ถือหุ้นในบริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๕,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นปี พ.ศ. ๒๕๓๗

นางปานหทัย เสรีรักษ์ ผู้ถือหุ้นที่ ๓๗ ถือหุ้นในบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑๘๖,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐ บริษัท ซิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๓๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๘ บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๓๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้น วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๗ บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑๕๙,๗๙๔ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐ บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑,๕๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๑ บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๔,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๐ บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑๑,๗๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๐ และบริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๓,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๐ บริษัท อีคอนนิวส์ จำกัด เป็นจำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๓๗ บริษัท ศิลาภินิหอ่อน จำกัด

เป็นจำนวน ๑ หุ้น ครอบครองหุ้นปี พ.ศ. ๒๕๓๕ และบริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน)

เป็นจำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๗

นายเอี่ยม ทองใจสด ผู้ถูกร้องที่ ๓๘ ถือหุ้นใน บริษัท ปูนซิเมนต์เอเชีย จำกัด (มหาชน)

เป็นจำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๐

นายไพโรจน์ ต้นบรรจง ผู้ถูกร้องที่ ๓๙ ถือหุ้นใน บริษัท โกลว์พลังงาน จำกัด (มหาชน)

เป็นจำนวน ๔,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นปี พ.ศ. ๒๕๓๙

นายบุญจง วงศ์ไตรรัตน์ ผู้ถูกร้องที่ ๔๐ โดยนางกาญจนา วงศ์ไตรรัตน์ คู่สมรสถือหุ้นบริษัท

ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๒,๘๐๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๑ สิงหาคม

๒๕๔๙ และบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น

ครอบครองหุ้นวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑

จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๐ มิถุนายน

๒๕๕๑ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น และวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น

นายรังสรรค์ วันไชยธนวงศ์ ผู้ถูกร้องที่ ๔๑ ถือหุ้นในบริษัท ซิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด

(มหาชน) เป็นจำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๗ บริษัท ไทยคม จำกัด

(มหาชน) เป็นจำนวน ๕,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ และบริษัท ซีเอส

ลือกอนิโอฟ จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๕,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๗

ร้อยโท ปรีชาพล พงษ์พานิช ผู้ถูกร้องที่ ๔๒ ถือหุ้นในบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)

เป็นจำนวน ๕,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ บริษัท ปตท.สำรวจและ

ผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๓๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๐

และบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๓๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นเดือนมิถุนายน ๒๕๕๑

นายอัสนี เชิดชัย ผู้ถูกร้องที่ ๔๓ โดย นางลินดา เชิดชัย คู่สมรส ถือหุ้นในบริษัท ทรุ วิชั่นส์

จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๙๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑

หม่อมราชวงศ์กิติวัฒนา (ไชยันต์) ปกมนตรี ผู้ถูกร้องที่ ๔๔ ถือหุ้นในบริษัท ทีทีแอนด์ที

จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๑

นายมานิต นพอมรบดี ผู้ถูกร้องที่ ๔๕ ถือหุ้นในบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม

จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๑,๔๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๙ บริษัท ทรุ

คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๕๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๕ และ บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวน ๓,๕๐๐,๐๐๐ หุ้น ครอบครองหุ้นวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๙

เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการประกอบกิจการของบริษัททั้ง ๓๓ รายในคดีนี้ ประกอบการตีความความหมายของบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐหรือบริษัทที่มีสัญญากับรัฐในลักษณะผูกขาดตัดตอนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และความหมายของบริษัทในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโทรคมนาคม ตามมาตรา ๔๘ แล้ว มีความเห็นว่า

๑. บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
๒. บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน)
๓. บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

บริษัททั้ง ๓ รายนี้ ประกอบกิจการโทรคมนาคมโดยได้รับสัมปทานหรือสัญญาอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมจากองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ในปัจจุบันเปลี่ยนเป็น บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)) และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (ในปัจจุบันเปลี่ยนเป็นบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)) ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงถือว่าเป็นบริษัทต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

๔. บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการโทรคมนาคม ให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมเพื่อการสื่อสารภายในประเทศ โดยมีสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศกับกระทรวงคมนาคม ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงถือว่าเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคมและได้รับสัมปทานจากรัฐ ต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

๕. บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคม ประเภทวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และ

กิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงถือว่าเป็นบริษัทที่เข้าลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

๖. บริษัท อีคอนนิวส์ จำกัด ดำเนินกิจการหนังสือพิมพ์อีคอนนิวส์ นำเสนอข่าวสารด้านเศรษฐกิจ และสังคมเป็นหลัก ทั้งปรากฏว่าบริษัทได้ทำหนังสือพิมพ์ในรูปแบบวารสารรายเดือนที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ และสังคมใช้ชื่อว่า “หนังสือพิมพ์อีคอนนิวส์” จึงเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์มีลักษณะ ต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

๗. บริษัท ผู้จัดการ จำกัด ต่อมาจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท แมเนเจอร์ มีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ บริษัทดำเนินกิจการหนังสือพิมพ์เช่นกันแม้ข้อเท็จจริง เบื้องต้นได้ความว่า บริษัทถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดระหว่างนี้ก็ตาม แต่โดยสถานะของบริษัท ที่ประกอบกิจการด้านหนังสือพิมพ์ก็ต้องถือว่าเป็นบริษัทต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

๘. บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการโทรคมนาคม บริการ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงโดยได้รับสัมปทานจากการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ตามพระราชบัญญัติ องค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงถือว่าเป็นบริษัทต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

๙. บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการโทรคมนาคม ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยทำสัญญาสัมปทานกับบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ตามพระราชบัญญัติ องค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงถือว่าเป็นบริษัทต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

๑๐. บริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการด้านโทรคมนาคม ตามสัญญาที่ทำกับการสื่อสารแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ สัญญามีกำหนด ๑๕ ปี จึงถือว่าเป็นบริษัทได้รับสัมปทานจากรัฐต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

๑๑. บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการด้านโทรคมนาคมให้บริการรับ-ส่งสัญญาณโทรศัพท์ผ่านดาวเทียมกับการสื่อสารแห่งประเทศไทยเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๓๗ และต่อมาบริษัทได้รับอนุญาตจากการสื่อสารแห่งประเทศไทยให้บริการรับ-ส่งสัญญาณบริการอินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียมแก่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ตามสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมซึ่งสัญญาดังกล่าวมีกำหนดระยะเวลา ๒๒ ปี โดยสิ้นสุดในปี ๒๕๕๙ จึงถือว่าเป็นบริษัทได้รับสัมปทานจากรัฐต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

๑๒. บริษัท ทูริ วิชั่นส์ จำกัด (มหาชน) เดิมชื่อ บริษัท อินเตอร์เนชั่นแนล บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด ได้จดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจำกัด เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ และจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท ทูริ วิชั่นส์ จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ บริษัท ประกอบกิจการส่งวิทยุกระจายเสียงและส่งวิทยุโทรทัศน์และเคเบิลทีวี ได้ทำสัญญากับองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ตามสัญญาลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๓๒ และมีการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาภายหลัง จึงถือว่าเป็นบริษัทได้รับสัมปทานจากรัฐต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

๑๓. บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจลงทุนถือหุ้นในนิติบุคคลอื่น ๆ ซึ่งประกอบด้วยการลงทุนในบริษัทที่ประกอบธุรกิจด้านกิจการโทรคมนาคม ธุรกิจสื่อโฆษณา และธุรกิจอื่น ๆ เช่น บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) เป็นต้น นอกจากนี้ บริษัทต้องรับผิดชอบร่วมกันและแทนกันกับบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ต่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ฉบับลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๓๔ และแก้ไขเพิ่มเติมภายหลัง จึงเท่ากับบริษัทเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม (Holding Company) จึงถือว่าเป็นบริษัทต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) ประกอบมาตรา ๔๘

๑๔. บริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายหนังสือพิมพ์ นำเข้าและผลิตการ์ตูนเพื่อการศึกษา โดยประกอบกิจการแบ่งออกเป็น ๔ ลักษณะ คือ ลักษณะที่หนึ่ง กิจการด้านสื่อกระจายภาพและสื่อกระจายเสียงโดยดำเนินงานสถานีข่าวเนชั่นแซนแนล ผลิตรายการเพื่อออกอากาศในโทรทัศน์สถานีต่าง ๆ ผลิตรายการวิทยุ ลักษณะที่สอง กิจการหนังสือพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ คมชัดลึก เป็นต้น ลักษณะที่สาม กิจการด้านการพิมพ์ และลักษณะที่สี่

กิจการด้านอื่น ๆ เช่น เป็นตัวแทนขายสื่อด้านโฆษณาประชาสัมพันธ์ จึงถือว่าเป็นบริษัทต้องห้าม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบ มาตรา ๔๘

๑๕. บริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการโทรคมนาคม ให้บริการติดต่อสื่อสารครบวงจร เช่น โครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง โครงข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สาย ความเร็วสูง โครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสง เป็นต้น รวมทั้งจัดหา ออกแบบ และวางระบบสื่อสาร โทรคมนาคม และระบบคอมพิวเตอร์ทั้งภาครัฐและเอกชน อันเป็นกิจการโทรคมนาคม ตามคำนิยาม ของพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการโทรคมนาคม อันมีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๑๖. บริษัท ทางด่วนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาโครงการระบบทางด่วนขั้นที่ ๒ กกับการทางพิเศษแห่งประเทศไทย มีกำหนดอายุสัญญา ๓๐ ปี นับตั้งแต่วันเริ่มก่อสร้างโดยบริษัท เป็นผู้ออกแบบการก่อสร้างและการบริหารงานทางด่วน โดยมีข้อกำหนดในสัญญาว่า บริษัท ทางด่วน กรุงเทพฯฯ ตกลงดำเนินงานและบริหารตลอดจนบำรุงรักษาระบบทางด่วนขั้นที่ ๒ นี้ ด้วยค่าใช้จ่าย และความเสียหายของบริษัทเอง โดยจะไม่เรียกร้องหลักประกันหรือการค้ำประกันจากรัฐบาลหรือ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย เมื่อพิจารณาจากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของสัญญาดังกล่าวแล้ว จึงเห็นว่า บริษัท ทางด่วนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่รับสัมปทานจากรัฐวิสาหกิจ ตามบทบัญญัติ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

๑๗. บริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการหลักการเดินทางรถไฟฟ้า ขนส่งมวลชนกรุงเทพ ซึ่งเป็นรถไฟฟ้ายกระดับจำนวน ๒ เส้นทางในเขตกรุงเทพมหานคร โดยบริษัท ได้รับสัมปทานการเดินทางรถไฟฟ้าจากกระทรวงมหาดไทย ตามสัญญาสัมปทานวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๓๕ บริษัทได้รับสัมปทานมีกำหนดระยะเวลา ๓๐ ปี อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรุงเทพมหานคร จึงถือว่าเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

๑๘. บริษัท รถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการขนส่งมวลชนด้วยรถไฟฟ้าใต้ดิน โดยบริษัทได้รับสัมปทานจากรัฐแต่เพียงผู้เดียวให้ดำเนินกิจการในโครงการระบบรถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคลกับการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ จึงถือว่าเป็นบริษัทต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

๑๙. บริษัท ทีพีโอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายปูนซีเมนต์ คอนกรีตผสมเสร็จและเม็ดพลาสติก มีกิจการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจรับกำจัดกากอุตสาหกรรม ธุรกิจสถานีให้บริการน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และธุรกิจประกันชีวิต เป็นต้น บริษัทได้รับประทานบัตรเหมืองแร่ หินปูน และหินดานจากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่จำนวน ๒๙ ประทานบัตร ซึ่งใช้เป็น วัตถุประสงค์สำคัญในการผลิตปูนซีเมนต์ โดยบริษัทเสียค่าภาคหลวงตอบแทนรัฐตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ จึงถือว่าเป็นบริษัทต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

๒๐. บริษัท พี.ที.เอ.คอนสตรัคชั่น จำกัด ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างและโรงโม่หิน โดยบริษัทได้รับอนุญาตจากทางราชการให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่บริษัทมีสิทธิครอบครองเพื่อใช้ประโยชน์ ทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน (เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง) จำนวน ๓ ประทานบัตร มีอายุ ๑๐ ปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จึงถือว่าเป็นบริษัทที่ได้รับอนุญาตจากรัฐในรูปของ ประทานบัตรทำเหมืองแร่จึงเป็นบริษัทต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

๒๑. บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายปูนซีเมนต์ และสินค้าวัสดุก่อสร้างต่าง ๆ บริษัทได้รับประทานบัตรจากรัฐในการทำเหมืองหินอุตสาหกรรมชนิดหินดินดาน (เพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์) จำนวน ๔๙ แปลง อายุประทานบัตรตั้งแต่ ๑๐ ปีถึง ๒๕ ปี จึงถือว่าเป็นบริษัทต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

๒๒. บริษัท ปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการผลิตและจำหน่าย ปูนซีเมนต์และสินค้าวัสดุก่อสร้างต่าง ๆ และให้บริการรับกำจัดขยะและของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม บริษัทได้รับประทานบัตรจากรัฐในการทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนและดินดาน

(เพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์) ที่อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำนวน ๓๕ แปลง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี จำนวน ๔ แปลง อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๓ แปลง อายุประทานบัตรไม่เกิน ๒๕ ปี จึงถือว่าเป็นบริษัทต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

๒๓. บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการถ่านหินและไฟฟ้า บริษัทได้รับประทานบัตรจากรัฐในการทำเหมืองแร่ถ่านหินและบอลเคลย์ ในพื้นที่จังหวัดลำปาง จำนวน ๑๐ แปลง อายุประทานบัตรไม่เกิน ๒๕ ปี จึงถือว่าเป็นบริษัทต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

๒๔. บริษัท ศิลาภินิหอ่อน จำกัด ประกอบกิจการทำเหมืองแร่ โดยได้รับประทานบัตรจากกระทรวงอุตสาหกรรม จำนวน ๕ แปลง จึงเป็นบริษัทที่เข้าลักษณะ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๒๕. บริษัท ปูนซีเมนต์เอเชีย จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายปูนซีเมนต์ บริษัทได้รับประทานบัตรจากรัฐในการทำเหมืองหินอุตสาหกรรมชนิดหินดินดาน (เพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์) ในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ และอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี จำนวน ๑๐ แปลง อายุประทานบัตรไม่เกิน ๒๕ ปี จึงถือว่าเป็นบริษัทต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

๒๖. บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) เดิมชื่อ บริษัท อุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) บริษัทประสบภาวะวิกฤตทางการเงินจนศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและประสบความสำเร็จในการฟื้นฟูกิจการเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๙ บริษัทเคยได้รับประทานบัตรเหมืองแร่หินปูนและหินดินดานในท้องที่จังหวัดสระบุรี จำนวน ๒๖ แปลงจากรัฐ ต่อมาศาลจังหวัดระยองได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้บริษัทโอนประทานบัตรดังกล่าวให้กับบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) และได้มีการโอนประทานบัตร เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ แต่บริษัทก็เป็นผู้ถือหุ้นหลักในบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) อยู่ด้วย จึงต้องถือว่าเป็นบริษัทต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

๒๗. บริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าและไอน้ำ โดยได้รับสัมปทานประกอบกิจการไฟฟ้าจากกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๕ บริษัทมีสัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยสัญญามีกำหนดอายุ ๒๕ ปี จึงถือว่าเป็นบริษัทต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

๒๘. บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการไฟฟ้าโดยได้รับสัมปทานภายใต้การควบคุมดูแลของกรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๕ ต่อมาได้มีการจัดตั้งกระทรวงพลังงาน จึงได้โอนมาอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน บริษัทเป็นผู้รับสัมปทานประกอบกิจการไฟฟ้าในเขตพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง นิคมอุตสาหกรรมตะวันออก ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง และนิคมอุตสาหกรรมเอเชีย ตำบลบ้านฉาง อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง นอกจากนี้ บริษัทได้เข้าเป็นคู่สัญญากับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ตามสัญญาซื้อขายไฟฟ้า เลขที่ ๔๔/๑-๑๕-๗๕๐๑ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๑ และสัญญาซื้อขายไฟฟ้า เลขที่ ๔๔/๑-๑๕-๗๕๐๒ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๑ จึงถือว่าเป็นบริษัทต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

๒๙. บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) ก่อตั้งเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ ในรูปบริษัทจำกัด ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ที่เห็นชอบให้ระดมทุนจากภาคเอกชนในโครงการโรงไฟฟ้าราชบุรี และจดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจำกัดในเดือนสิงหาคม ๒๕๔๓ โดยมีการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ถือหุ้นใหญ่ในอัตราร้อยละ ๔๕ ลักษณะการประกอบธุรกิจของบริษัท เป็นการลงทุนในบริษัทย่อยและกิจการร่วมค้าในรูปแบบของบริษัท โดยมีรายได้หลักมาจากเงินปันผลของบริษัทที่ลงทุน ซึ่งเป็นบริษัทที่ดำเนินงานด้านผลิตไฟฟ้าและธุรกิจเกี่ยวเนื่องเป็นหลัก บริษัทไม่ได้รับสัมปทานจากรัฐแต่ถือหุ้นในบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด และบริษัท ราชบุรีพลังงาน จำกัด ในอัตราร้อยละ ๙๙.๙๙ โดยบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด รับสัมปทานกิจการไฟฟ้าจากกระทรวงมหาดไทย และบริษัท ราชบุรีพลังงาน จำกัด รับสัมปทานกิจการไฟฟ้าจากกระทรวงพลังงาน จึงต้องถือว่าเป็นบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่ได้รับสัมปทาน

ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม (Holding Company) อันเป็นบริษัทต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

๓๐. บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายใหญ่รายแรกของประเทศไทย ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๓๕ โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยตามนโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของรัฐ เพื่อสร้างต้นแบบของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจด้านพลังงานไฟฟ้าด้วยการบริหารงานแบบเอกชนเพื่อลดภาระการลงทุนของภาครัฐ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๓๗ ได้จดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทดำเนินธุรกิจในรูปแบบบริษัทโฮลดิ้ง ด้วยการถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ โดยประกอบธุรกิจหลักในการผลิตไฟฟ้าในรูปแบบครบวงจร ครอบคลุมธุรกิจผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า และธุรกิจการให้บริการด้านพลังงาน บริษัทไม่ได้รับสัมปทานจากรัฐแต่เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท ผลิตไฟฟ้าระยะของ จำกัด และบริษัท ผลิตไฟฟ้าขนอม จำกัด ในอัตราร้อยละ ๙๙.๙๙ โดยบริษัทย่อยทั้งสองได้รับสัมปทานกิจการไฟฟ้าจากกระทรวงมหาดไทย ต้องถือว่าเป็นบริษัทผู้ถือหุ้นในบริษัทรับสัมปทานไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมอันเป็นบริษัทต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

๓๑. บริษัท ปตท.เคมีคอล จำกัด (มหาชน) ดำเนินธุรกิจหลักคือ ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ ครบวงจรจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมี บริษัทได้ก่อตั้งโรงไฟฟ้าเพื่อผลิตไฟฟ้าไว้ใช้ในกิจการของบริษัท และได้ขยายบริการไฟฟ้าให้แก่โรงงานต่าง ๆ ในนิคมอุตสาหกรรม บริษัทได้รับสัมปทานกิจการไฟฟ้าจากกระทรวงมหาดไทย ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๕ ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนเป็นใบอนุญาตผลิตไฟฟ้าจากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ และได้รับสัมปทานประกอบกิจการประปา ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าว โดยการควบคุมดูแลของกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงถือเป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทาน อันเป็นบริษัทต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

๓๒. บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัทมหาชนจำกัด เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ โดยการแปรรูปจากการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยกระทรวงการคลังถือหุ้นใหญ่ในสัดส่วนร้อยละ ๕๑.๔๙ ของทุนจดทะเบียน บริษัทดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวกับกิจการปิโตรเลียมรวมถึงการจัดการและจำหน่ายปิโตรเลียมการจัดการและขนส่งก๊าซ

ธรรมชาติจากทั้งในและต่างประเทศ การแยกก๊าซธรรมชาติและจัดจำหน่าย บริษัทถือหุ้นในบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ในสัดส่วนเกินกว่าร้อยละ ๕๐ นอกจากนี้ บริษัทมีสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติ สำหรับโรงไฟฟ้าจะนะ และโรงไฟฟ้าน้ำพองกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ซึ่งสัญญาจะมีผลบังคับจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๗๕ และ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามลำดับ จึงถือว่าเป็นบริษัทที่ถือหุ้นในบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐโดยทางอ้อม (Holding Company) อันเป็นบริษัทที่ต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

๓๓. บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยได้รับสัมปทานเพื่อการสำรวจ พัฒนาและผลิตจากกระทรวงพลังงานตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ จำนวนทั้งสิ้น ๑๖ โครงการ โดยบริษัทมีหน้าที่เสียค่าภาคหลวงให้แก่รัฐตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม และมีสิทธิขายปิโตรเลียมซึ่งได้แก่น้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติ โดยขายให้แก่บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ถือหุ้นในบริษัทนี้ในสัดส่วนร้อยละ ๖๕.๔๒ ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ จึงถือว่าเป็นบริษัทที่ต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

ประเด็นที่ ๓ การถือหุ้นของผู้ถูกร้อง คู่สมรส และบุตร ของผู้ถูกร้องแต่ละรายเป็นการกระทำอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่

เห็นว่า บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) บัญญัติในหมวด ๑๒ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ส่วนที่ ๒ ว่าด้วยการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ มีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือการแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา คู่สมรส บุตร และบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่คู่สมรสและบุตรที่ดำเนินการในลักษณะผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายให้กระทำการ

อนึ่ง การได้หรือการเสียประโยชน์ฝ่ายหนึ่งย่อมได้แก่การเสียหรือการได้ประโยชน์อีกฝ่ายหนึ่ง เช่นนี้เรียกว่า “ผลประโยชน์ขัดกัน” ซึ่งจะก่อให้เกิดสถานการณ์ขาดจริยธรรมยากต่อการตัดสินใจทำให้ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์สาธารณะ เมื่อผู้ดำรงตำแหน่งคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัวของตนมากกว่าประโยชน์สาธารณะ การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับการใช้

อำนาจในตำแหน่งหน้าที่จึงขัดกันในขณะที่ผลประโยชน์ส่วนตนได้มาจากการเสียไปซึ่งประโยชน์สาธารณะ”

บทบัญญัติในมาตรา ๒๖๕ ดังกล่าวข้างต้นนี้คงหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๑๐ แต่เปลี่ยนแปลงให้ครอบคลุมถึงมาตรา ๔๘ กรณีห้ามมิให้เป็นผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโทรคมนาคม พร้อมทั้งขยายบังคับบุคคลจากเดิมให้บังคับใช้เฉพาะสมาชิกวุฒิสภาเท่านั้น โดยเพิ่มเติมให้บังคับใช้ถึง คู่สมรส บุตรและบุคคลอื่นที่ได้รับมอบหมายจากสมาชิกวุฒิสภาด้วย เมื่อพิจารณาเจตนารมณ์ของการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๑๐ (ในชั้นพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญเป็นมาตรา ๑๐๙) จากรายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ครั้งที่ ๑๕/๒๕๔๐ วันศุกร์ที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๐ คณะกรรมการยกร่างและพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ฯ ได้เพิ่มมาตรา ๑๐๙ (๒ ทวิ) ห้ามการคงถือไว้ซึ่งสัมปทาน ห้ามการคงไว้ซึ่งความเป็นคู่สัญญาและห้ามคงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่ได้รับสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญากับรัฐในลักษณะผูกขาด ตัดตอน และหากจะได้ประโยชน์จากกรณีดังกล่าวต้องแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ และต้องโอนสัมปทาน สัญญา หรือหุ้นให้นิติบุคคลที่จัดการทรัพย์สินของผู้อื่น และห้ามเข้าไปบริหารจัดการใด ๆ แต่มีสมาชิกจำนวนมากได้ออกความเห็นคัดค้านในทำนองว่าสิทธิการได้รับสัมปทานหรือการเป็นคู่สัญญากับรัฐที่มีมาก่อนเข้าดำรงตำแหน่งเป็นสิทธิโดยชอบธรรมในการประกอบอาชีพตามรัฐธรรมนูญและมีใช่เป็นการได้มาจากการใช้อำนาจโดยมิชอบในขณะดำรงตำแหน่ง จึงไม่ควรห้ามการคงถือไว้ซึ่งสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญากับรัฐ ในกรณีที่มีมาก่อนการดำรงตำแหน่ง ในที่สุดที่ประชุมมีการลงมติเสียงส่วนใหญ่ในวาระที่ ๒ ให้ตัดมาตรา ๑๐๙ (๒ ทวิ) ออกทั้งหมด

ดังนั้น จึงเป็นที่เห็นได้ว่า ตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๑๑๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ในชั้นกรรมาธิการยกร่างและพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญประสงค์จะห้ามการรับสัมปทานหรือการเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐในลักษณะผูกขาดตัดตอนหรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ที่มีมาก่อนเข้าดำรงตำแหน่งก็ถือไว้ไม่ได้จึงยกร่างเพิ่มเติมเพื่อเป็นการมิให้คงถือไว้ แต่เมื่อที่ประชุมลงมติให้ตัดออกทั้งหมด การห้ามคงถือไว้จึงไม่มีข้อห้ามย่อหมายถึง การรับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐหรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าวก่อนเข้าดำรงตำแหน่งไม่เป็นการต้องห้าม

คงห้ามเฉพาะเมื่อดำรงตำแหน่งแล้วจะมีสัมปทานกับรัฐหรือการเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐในลักษณะผูกขาด ตัดตอนหรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาไม่ได้ หนึ่ง แม้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ เดิมก็ไม่ได้ห้ามการคงถือไว้ซึ่งสัมปทาน แต่เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๘ กลับห้ามมิให้มีการ คงถือไว้ซึ่งสัมปทานหรือสัญญากับรัฐอันมีลักษณะผูกขาดตัดตอน ดังนั้น เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ แต่ละฉบับมีความมุ่งหมายและความประสงค์โดยนัยต่างกัน จึงต้องพิจารณาการใช้คำ “คงไว้ซึ่ง” ที่ปรากฏ อยู่ในบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฉบับนั้น ๆ ด้วยว่ามีความหมายและความประสงค์เช่นใด

เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) คงหลักการเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เพียงแต่เพิ่ม มาตรา ๔๘ ให้อยู่ในบังคับ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) และเมื่อเทียบเคียงบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๔) กับรัฐธรรมนูญ หลายฉบับที่ผ่านมาที่ได้บัญญัติในเรื่องของการ “ห้ามคงถือไว้” หรือ “ห้ามการคงไว้ซึ่ง” การเป็นหุ้นส่วน หรือการเป็นผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ๆ ที่รับสัมปทานจากรัฐ ๆ จึงหมายความว่า การได้สัมปทาน สัญญา หรือหุ้นมาในขณะที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาไม่รวมถึงกรณีที่มีสัมปทาน หรือสัญญาหรือหุ้นก่อนวันเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาและไม่รวมถึงหุ้น ในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือโทรคมนาคม ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภามีมาก่อนวันเข้ารับตำแหน่งเช่นเดียวกัน

ในการเข้าดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องทั้ง ๔๔ คน ในคดีนี้ ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันกำหนดให้ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้ง เริ่มตั้งแต่วันที่มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการสรรหา เริ่มตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการสรรหา ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๑๗ ส่วนการเข้าดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๕ บัญญัติให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรเริ่มมีผลตั้งแต่วันที่เลือกตั้ง ข้อเท็จจริงได้ความว่าประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง ผลการสรรหา สมาชิกวุฒิสภากำหนดให้วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นวันประกาศผลการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา จึงมีผู้ถูกร้องในคดีนี้ในฐานะเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการสรรหา ได้แก่ ศาสตราจารย์เกียรติคุณตรีใจ

บูรณสมภพ ผู้ถูกร้องที่ ๑ นายถาวร ลินุตพงษ์ ผู้ถูกร้องที่ ๒ นายบุญชัย โชควัฒนา ผู้ถูกร้องที่ ๓ นายพิชัย อุตมาภินันท์ ผู้ถูกร้องที่ ๔ นางพรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์ ผู้ถูกร้องที่ ๕ นายสมชาย แสวงการ ผู้ถูกร้องที่ ๖ นายวรวุฒิ โรจนพานิช ผู้ถูกร้องที่ ๗ นางอัจฉรา เตชฤทธิพิทักษ์ ผู้ถูกร้องที่ ๑๖ มีผลการเป็นสมาชิกภาพตั้งแต่วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

สำหรับสมาชิกวุฒิสภาที่มาจาก การเลือกตั้ง ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งให้มีผลในวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๑ ตามประกาศดังกล่าวนี้รับรองสมาชิกวุฒิสภาผู้ได้รับการเลือกตั้งที่เกี่ยวข้องในคดีนี้ได้แก่ นายสิทธิศักดิ์ ยนต์ตระกูล ผู้ถูกร้องที่ ๘ นายสุพจน์ เลียดประถม ผู้ถูกร้องที่ ๙ นางพิกุลแก้ว ไกรฤกษ์ ผู้ถูกร้องที่ ๑๐ นายจรัส จึงยิ่งเรืองรุ่ง ผู้ถูกร้องที่ ๑๑ พลตำรวจเอก โกวิท ภักดีภูมิ ผู้ถูกร้องที่ ๑๒ นางนฤมล ศิริวัฒน์ ผู้ถูกร้องที่ ๑๓ นายจิตติพงษ์ วิริยะโรจน์ ผู้ถูกร้องที่ ๑๔ นายสมชาติ พรรณพัฒน์ ผู้ถูกร้องที่ ๑๕ มีผลการเป็นสมาชิกภาพตั้งแต่วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นได้มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ และต่อมาคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ถูกร้องที่เกี่ยวข้องในคดีนี้ได้แก่ นายอนุชา บูรพชัยศรี ผู้ถูกร้องที่ ๑๘ นายสมเกียรติ ฉันทวานิช ผู้ถูกร้องที่ ๑๙ นายสรารุช อ่อนละมัย ผู้ถูกร้องที่ ๒๐ นายเชียรชัย สุวรรณเพ็ญ ผู้ถูกร้องที่ ๒๑ นางสาวนริศา อติเทพวรพันธุ์ ผู้ถูกร้องที่ ๒๒ นายสัมพันธ์ ทองสมัคร ผู้ถูกร้องที่ ๒๓ นายจตุติ ไกรฤกษ์ ผู้ถูกร้องที่ ๒๔ นายเจือ ราชสีห์ ผู้ถูกร้องที่ ๒๕ นายลาภศักดิ์ ลาภาโรจน์กิจ ผู้ถูกร้องที่ ๒๖ นางนิภา พริ้งศุลกะ ผู้ถูกร้องที่ ๒๗ นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี ผู้ถูกร้องที่ ๒๘ นางสาวเฉลิมลักษณ์ เก็บทรัพย์ ผู้ถูกร้องที่ ๒๙ นายเกื้อกุล ด่านชัยวิจิตร ผู้ถูกร้องที่ ๓๐ นางสาวตรีนุช เทียนทอง ผู้ถูกร้องที่ ๓๑ นายเสนาะ เทียนทอง ผู้ถูกร้องที่ ๓๒ นางมลิวลัย ธัญญสกุลกิจ ผู้ถูกร้องที่ ๓๓ นายสุนัย จุลพงศธร ผู้ถูกร้องที่ ๓๔ นายสมพล เกยุราพันธุ์ ผู้ถูกร้องที่ ๓๕ นายสาธิต เทพวงศ์ศิริรัตน์ ผู้ถูกร้องที่ ๓๖ นายเอี่ยม ทองใจสด ผู้ถูกร้องที่ ๓๗ นายไพโรจน์ ต้นบรจจ ผู้ถูกร้องที่ ๓๘ นายรังสรรค์ วันไชยธนวงศ์ ผู้ถูกร้องที่ ๔๑ ร้อยโท ปรีชาพล พงษ์พานิช ผู้ถูกร้องที่ ๔๒ นายอัสนี เชิดชัย ผู้ถูกร้องที่ ๔๓ หม่อมราชวงศ์กิติวัฒนา (ไชยันต์) ปกมนตรี ผู้ถูกร้องที่ ๔๔ นายมานิต นพอมรบดี ผู้ถูกร้องที่ ๔๕ มีผลการเป็นสมาชิกภาพตั้งแต่วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป ยกเว้นผู้ถูกร้อง ๒ ราย คือ นางปานหทัย เสรีรักษ์ ผู้ถูกร้องที่ ๓๗ และนายบุญจง วงศ์ไตรรัตน์ ผู้ถูกร้องที่ ๔๐ มีผลวันเลือกตั้งตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๑

เนื่องจากการประกาศการเลือกตั้งใหม่ในวันดังกล่าว สมาชิกภาพของ ๒ รายนี้จึงมีผลตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

เมื่อข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเข้าเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ ของผู้ถูกร้องทั้ง ๔๔ คน ในคดีนี้ ไม่ว่าตนเองเป็นผู้ถือหุ้นก็ดี หรือคู่สมรสหรือบุตรของผู้ถูกร้องเป็นผู้ถือหุ้นก็ดี พังเป็นที่ยุติดังกล่าวข้างต้น จึงปรับข้อเท็จจริงการเข้าถือหุ้นของผู้ถูกร้องทั้ง ๔๔ คน ในคดีนี้กับหลักกฎหมายที่ได้กล่าวข้างต้นแล้ว เห็นว่ามีผู้ถูกร้องจำนวน ๖ ราย ได้แก่ นายสมเกียรติ ฉันทวานิช ผู้ถูกร้องที่ ๑๙ นายเกื้อกุล ต่านชัยวิจิตร ผู้ถูกร้องที่ ๓๐ นางมลวิมลย์ ธีญญสกุลกิจ ผู้ถูกร้องที่ ๓๓ นายบุญจง วงศ์ไตรรัตน์ ผู้ถูกร้องที่ ๔๐ ร้อยโท ปรีชาพล พงษ์พานิช ผู้ถูกร้องที่ ๔๒ และหม่อมราชวงศ์กิติวัฒนา (ไชยันต์) ปกมนตรี ผู้ถูกร้องที่ ๔๔ ถือหุ้นบริษัทอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) (๔) และวรรคสาม ประกอบมาตรา ๔๘ แล้วแต่กรณี หลังจากวันเข้ารับตำแหน่งอันเป็นการกระทำต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องทั้ง ๖ รายนี้ จึงสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๖ (๖)

สำหรับผู้ถูกร้องรายอื่นนอกจากนี้ เมื่อพิจารณาการเข้าถือหุ้นในบริษัทต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) (๔) และวรรคสาม ประกอบมาตรา ๔๘ แล้วแต่กรณีไม่ว่าในนามของตนเอง คู่สมรสหรือบุตรก็ดีล้วนเป็นการถือหุ้นที่มีมาก่อนวันเข้ารับตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงไม่เป็นการกระทำอันต้องห้ามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องในประเด็นอื่นนอกจากนี้ ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

นายบุญส่ง กุลบุปผา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ